

18 квітня - Міжнародний день
пам'яток і визначних місць

ПУБЛІЧНА
БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ
ДРЕВІУКРАЇНКИ

Збережемо культурну спадщину поколінь

огляд літератури

2022

18 квітня світова спільнота відзначає Міжнародний день пам'яток та історичних місць. Він спрямований на підвищення обізнаності громадськості з різноманітним культурною спадщиною, її вразливістю та необхідністю ефективних зусиль заради збереження її для подальших поколінь.

Цей день було встановлено у 1982 році Асамблеєю Міжнародної ради з питань охорони пам'ятників і визначних місць (ICOMOS), створеної при ЮНЕСКО. Свято відзначається у світі з 18 квітня 1984 року щорічно.

В Україні цей день називається «День пам'яток історії та культури» і встановлений відповідно до Указу Президента України від 23 серпня 1999 р. № 1062/99, його також відзначають щорічно 18 квітня.

Охорона культурної спадщини, збереження її для наступних поколінь – одна з важливих функцій держави, спрямована на патріотичне та естетичне виховання людини.

Пропонуємо вашій увазі тематичний огляд літератури про історичні, культурні пам'ятки та визначні місця світу та України.

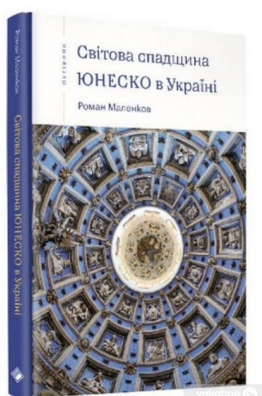
Вступ до музеєзнавства і пам'яткознавства : навч. Посіб. / [за заг. ред. О. М. Гончарової, С. Ж. Пустовалова] ; МОН України ; КНУКіМ. – Київ : Ліра-К, 2021. – 490 с.

У пропонованому навчальному посібнику висвітлено актуальні питання музейної та пам'яткоохоронної сфери, історії, археології, законодавчого забезпечення даної галузі, експертизи історико-культурних цінностей, а також представлено погляди провідних науковців і практиків щодо вирішення актуальних проблем музеєзнавства і пам'яткознавства.

Литовченко, В. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в Україні / Влада Литовченко. – Київ : Ваш автограф, 2021. – 180 с. : іл., портр.

Захист культурних та історичних цінностей від знищення і руйнувань під час воєнних дій, захист та підтримка належного збереження унікальних історико-культурних, природних та архітектурних пам'яток світового значення – саме таку благородну місію впродовж десятиліть здійснює ЮНЕСКО – Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури. У цій книжці авторка окреслює історію організації, акцентуючи на участі у ній України, яка є членом ЮНЕСКО з 12 травня 1954 року. Співпраця ЮНЕСКО і України відіграє надзвичайно важливу роль для нашої держави, спрямовану на збереження історичної, культурної, духовної спадщини та природних багатств України.

Маленков, Р. Світова спадщина ЮНЕСКО в Україні : путівник / Роман Маленков. – Київ : Комора, 2021. – 238 с. : іл.

Історія України бурхлива і насичена, а природа – справді унікальна, тож не дивно, що тут є багато привабливих і цікавих туристичних об'єктів. Але які з них варто побачити насамперед?

За низкою чітких критеріїв ЮНЕСКО визначила 7 головних природних та культурних об'єктів України та включила їх у список Світової спадщини. Крім того, існує ще й список кандидатів на включення до списку Світової спадщини, який називають Попереднім списком ЮНЕСКО, в Україні таких об'єктів ще 17.

Невідома Україна : унікальні місця та споруди / [уклад. С. Вербич]. – Київ : Арій, [2020]. – 271 с. : іл.

Гортаючи сторінки цієї книги, читач помандрує визначними місцями України, побуває в містах, церквах, соборах, монастирях, які дихають історією, відвідає давні замки й фортеці — кам'яні свідки минулого нашого краю, ознайомиться з величними пам'ятками природи — дивовижними за своєю красою озерами, печерними комплексами, садово-парковими ансамблями, біосферними заповідниками. Усі перелічені споруди й пам'ятки природи — своєрідні візитівки України, які є її окрасою та гордістю. Призначена для широкого кола читачів.

Скарби та реліквії України / [уклад. С. Вербич]. – Київ : Арій, [2020]. – 352 с. : фотоіл.

Сьогодні українці часто ставлять собі питання: а що знають про нас у світі? Певною мірою на нього відповідає пропонована книжка, що продовжує серію «Таємниці історії». У ній в науково-популярній формі розповідається про матеріальне й культурне надбання нашого народу від найдавніших часів до сьогодення. Тут допитливий читач довідається про реліквії, які в минулому належали історичним діячам, а також про речі, що стали символами нашої державності й незалежності, зануриться в таємничий світ легенд і переказів про незвичайні матеріальні скарби, сховані на території України. Не менш важливі й скарби духовні, якими пишаються українці. А це і давні книги, і картини, й ікони... Гортаючи сторінки книги, читач дізнається і про непересічні витвори ювелірного мистецтва, скульптури й архітектури, ознайомиться зі знахідками із стародавніх могил і курганів, почерпне інформацію про різні предмети, які дійшли до нашого часу з глибини століть. У кожного з них своя захоплива історія, яка нікого не залишить байдужим, адже це — своєрідний культурний літопис нашої країни.

Болховітінов, Є. О. Вибрані праці з історії Києва / Євгеній Болховітінов. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 486 с. : портр.

Київський митрополит Євгеній Болховітінов (1767—1837) — відомий історіограф, збирач і дослідник пам'яток писемності, педагог, проповідник, яскрава й багатогранна особистість — залишив велику творчу спадщину. До збірки увійшли переважно його твори «київської орієнтації», а також біографія митрополита. Текст пам'ятки супроводжується необхідним науково-довідковим апаратом.

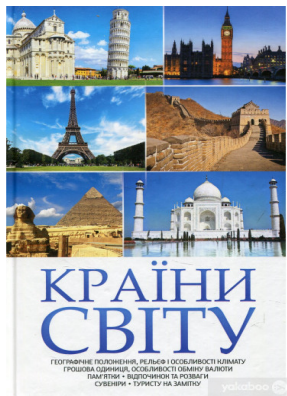

Замки та фортеці України / [авт. Л. Прибега]. – Київ : Мистецтво, 2018. – 192 с. : іл.

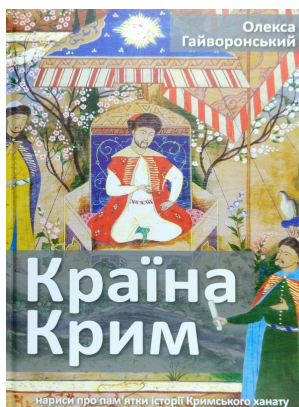
У лаконічній, концентрованій формі автор у виданні висвітлює основні етапи розвитку фортифікаційного будівництва на українських теренах. На прикладах відомих і маловідомих пам'яток оборонної архітектури розкриваються їх типологічні, конструктивно-технічні, стилістичні та архітектурно-мистецькі особливості. До кожної пам'ятки подається науково-популярний нарис про історію її будівництва, формування, реконструкції, про видатних особистостей та знаменні події, пов'язані з цією спорудою.

Розповідаючи про залишки давнього оборонного зодчества – замки, фортеці, палаци та укріплені монастирі, автор закликає сучасників шанувати традиції наших предків, зберігати й охороняти пам'ятки фортифікаційного будівництва – свідків славного минулого українського народу.

Країни світу : географічне положення, рельєф і особливості клімату, грошова одиниця, особливості обміну валюти, пам'ятки, відпочинок та розваги, сувеніри, туристу на замітку / [уклад. Н. Попович]. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. – 240 с.

Хочете дізнатися якомога більше про країну, яку плануєте відвідати? Любите підкорювати нові горизонти і розширювати географію власних подорожей? Ця книга — кращій путівник, завдяки якому ви сплануєте подорож до дрібниць, зробивши її максимально цікавою. Особливості клімату та географічне положення, місцева валюта, основні визначні пам'ятки і місця, які обов'язково потрібно відвідати, відпочинок та розваги, традиційні сувеніри та інша туристична інформація. Норвегія, Ватикан, Йорданія, Канада, Японія, Великобританія — відкрийте для себе світ подорожей, навіть не виходячи з дому!

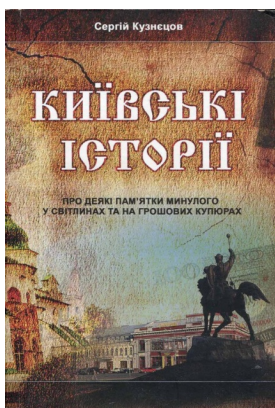

Гайворонський, О. Країна Крим : нариси про пам'ятки історії Кримського ханату / Олекса Гайворонський. – Київ ; Бахчисарай : Майстер Книг, 2017. – 335 с. : фотоіл.

«Країна Крим» – так поетично можна перекласти назву «Qırım Yurtı», якою мешканці Кримського ханства іменували свою державу.

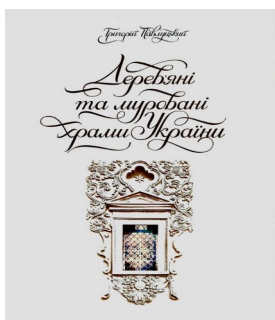
Кримськотатарські пам'ятки архітектури, що вціліли в різних куточках півострова, допомагають відтворити минулий образ зовсім іншого Криму, яким він був кілька сторіч тому.

У цій книжці нариси про пам'ятки ханської епохи, автор запрошує читача помандрувати самотньою і малознаною країною, якою колись був наш Крим.

Кузнєцов, С. Київські історії : про деякі пам'ятки минулого у світлинах та на грошових купюрах / Сергій Кузнєцов. – Кам'янець-Подільський : Друкарня «Рута», 2017. – 107 с.

«Київські історії про деякі пам'ятки минулого у світлинах та на грошових купюрах» – ця назва сама за себе розповідає про що йде мова. Книга охоплює час історичної пам'яті від давнини до початку ХХ століття. Автор-упорядник запрошує в далеке (й не дуже) минуле для відтворення атмосфери того часу, яка в більшій мірі передана через світлини та архівні документи. Цікавим моментом також є той факт, що в книзі надається еволюція створення та використання грошових купюр часів незалежної України в контексті зображень на них пам'ятників та портретів видатних діячів України-Русі.

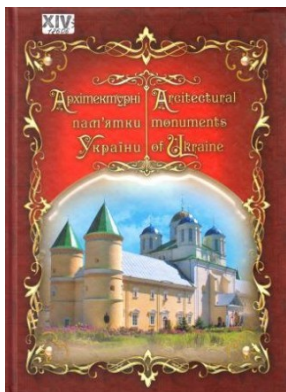
Павлуцький, Г. Г. Дерев'яні та муровані храми України / Григорій Павлуцький ; [передм. А. О. Пучкова ; пер. О. В. Ушкалова ; упоряд. О. О. Савчук]. – Харків : Вид. Олександр Савчук, 2017. – 214 с. : іл., портр.

Книгу складають дві класичні праці видатного українського мистецтвознавця Григорія Павлуцького (1861–1924): «Старожитності України. Дерев'яні та муровані храми» (1905) та «Бароко України» (1910) з шеститомовика «Історія російського мистецтва» Ігоря Грабаря.

Пропоновані читачеві праці стали першими мистецтвознавчими дослідженнями української дерев'яної та мурованої архітектури й охопили визначні пам'ятки українського храмового будівництва.

Особлива увага приділена пам'яткам Київщини, Поділля та Волині.

Книга оснащена передмовою п. Андрія Пучкова, сучасними пам'яткознавчими анотаціями з кольоровими ілюстраціями (п. Віктор Вечерський), а також іменним та предметно-географічним покажчиками.

Архітектурні пам'ятки України = Architectural monuments of Ukraine / [ред. С. В. Дем'яненко]. – Київ : [ПП «Агентство по розповсюдженню друку»], [2016]. – 304 с. : іл.

Видання ілюструє найвідоміші архітектурні пам'ятки України. У стислій формі представлено історію та культурну цінність архітектурних пам'яток, а також цікаві події, пов'язані з ними.

Кириличні стародруки XVI–XVIII століть у зібранні Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника : кат. / [авт.-упоряд. Л. Юріна за участю Н. Батенко]. – Київ : Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник : [Вид. Олег Філюк], 2016. – 215 с. : іл.

Книга, як відображення історії цивілізації, процесу формування суспільних відносин, розвою духовності й культури, завжди буде у полі зору наукових дослідників літератури і мистецтва.

Однією з найцікавіших колекцій є група стародруків, яка презентує кириличне друкарство в Україні, Росії, Білорусі та Литві. Під час укладання каталогу проведена значна робота з вивчення і упорядкування фонду. Десятки примірників і фрагментів, які досі не були у науковому обігу, стали доступними для дослідження.

Старовинні маєтки України : маєток як синтез мистецтв, архітектура садів і парків, поетика старовинної садиби : [книга-альбом] / [текст, упоряд. іл. матеріалу О. Родічкіної]. – Київ : Мистецтво, 2015. – 384 с. : іл., портр.

У виданні повно і всебічно розглядається історія розвитку старовинних маєтків і садиб, садів і парків від середньовіччя до початку XX століття на території України. Багатий образотворчий матеріал, свідчення мемуаристів, архівні дослідження, поетичні рядки дають можливість відчувати зв'язок епох, оцінити працю видатних творців палацово-паркових ансамблів, ознайомитися як з широковідомими маєтками та парками України, так і з тими, що не збереглися до нашого часу.

ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

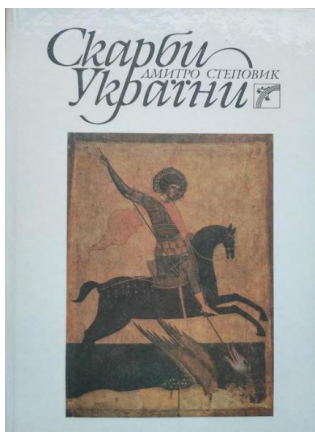
сучасні проблеми дослідження,
реставрації
та збереження
культурної спадщини

Тел.: (044) 491-1111

Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини : зб. наук. пр. / [наук. ред. А. О. Пучков] ; Нац. акад. мистецтв України ; Ін-т проблем сучасного мистецтва. – Київ : Фенікс, 2015. – Вип. 11. – 400 с. : іл.

Збірник Інституту присвячений публікаціям наукових розвідок з актуальних проблем дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини на перетині архітектурознавства, мистецтвознавства, історії матеріальної культури, культурології та джерелознавства. Перевага надається інноваційним і міждисциплінарним підходам. Розрахований на науковців, аспірантів гуманітарних і художніх вищих навчальних закладів та всіх, кого цікавить сучасний стан художньої та архітектурної культури.

Степовик, Д. В. Скарби України : науково-художня книжка : для середнього та старшого шкільного віку / Дмитро Степовик ; худож. оформл. Д. Заруби. – Київ : Веселка, 1991. – 192 с. : іл.

Розповідь про скарби мистецтва, які зберігаються в музеях України, про відомих скульпторів та їхні творіння.

Додаткову літературу до Міжнародного дня пам'яток та історичних місць про культурну спадщину України та світу ви можете знайти у нашому електронному каталозі та замовити у Публічній бібліотеці ім. Лесі Українки, публічних бібліотеках міста Києва.

Всі фото для огляду взяті з відкритих джерел мережі «Інтернет».

Огляд підготувала Гніда Т. В.
Редактор-бібліограф Денисова С. О.
Літературний редактор Трубайчук О. М.

Відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування:
вул. Тургенєвська, 83-85
телефон: (044) 486-01-46, (044) 486-00-35
e-mail: 4bibliograf4@gmail.com

© Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих м. Києва, 2022